

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 97/2022
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Огњен Божовић, адвокат из ..., против туженог „Tagor Electronic“ ДОО Ниш, кога заступа адвокат Милан Јоксовић из ..., ради утврђења дискриминације и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 702/2021 од 05.10.2021. године, у седници одржаној дана 27.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 702/2021 од 05.10.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П1 12/2019 од 10.12.2020. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу на начин што му је дана 18.10.2018. године увредљивим речима наложио да напусти своје радно место и просторије послодавца, иако је тужилац био у радном односу, и дана 27.12.2018. године угасио службени налог за електронску пошту, док је тужилац био у радном односу, тиме што је износио неистините чињенице о тужиоцу пред другим запосленим и није му дозволио да организује опроштајну свечаност у просторијама послодавца, чиме се понашао дискриминаторски, јер је другим запосленима омогућавао све услове рада, те да је повредио његово достојанство, углед и част доводећи га у неповољнији положај у односу на остале запослене, ускраћујући му право на једнаке, правичне и задовољавајуће услове рада, стварајући непријатељско, понижавајуће и увредљиво окружење. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се туженом забрани даље вршење дискриминаторских радњи према тужиоцу, као и свих других посредних и непосредних дискриминаторских радњи. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да исплати тужиоцу износ од 150.000,00 динара на име накнаде штете због повреде части, угледа и достојанстава. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да о свом трошку објави пресуду којом је утврђена дискриминација. Ставом петим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износ уод 63.302,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 702/2021 од 05.10.2021. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Нишу П1 12/19 од 10.12.2020. године.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побјану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. тачка 1. ЗПП, будући да је другостепени суд правилно и потпуно применио све одредбе процесног закона које су биле од утицаја на доношење законите и правилне пресуде. Такође, другостепени суд је оценио жалбене наводе од значаја и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је престао радни однос на радном месту директор операција решењем туженог од 26.12.2018. године услед организационих промена.

Током неформалног разговора 18.10.2018. године, представник туженог је понудио тужиоцу, као опцију, споразумни престанак радног односа, при чему није било увредљивог понашања ни налога тужиоцу да напусти радно место. Након тога, тужилац није долазио на посао, али је путем службеног мејла и даље био у контакту са купцима све до 29.10.2018. године, када је по договору требало да му буде уручен писани отказ, што се тада није догодило, већ је тужени донео решење о отказу два месеца касније 26.12.2018. године (тужилац је одбио да прими то решење), а тужени је тужиоцу угасио налог за електронску пошту 27.12.2018. године. Тужилац се обратио туженом писаном представком од 28.12.2018. године, сматрајући да му је укидањем мејла онемогућено да обавља рад. Истог дана, обратио се туженом са захтевом да организује прославу поводом престанка радног односа, након чега му је саопштено да неће моћи да организује прославу за запослене у просторијама послодавца без одобрења директора, већ да то може да учини ван компаније. На крају дана 28.12.2018. године, тужени је послао циркуларни мејл, којим су запослени обавештени да је тужиоцу престао радни однос због реорганизације и да постоје активности тужиоца којим се може нанети штета компанији. Послодавац је оценио неприкладним понашање тужиоца који је користио канал службене комуникације да би запосленима упутио поруке поводом престанка радног односа. Запосленима је истим мејлом наложено да се не придружују активностима које нису повезане са пословањем компаније, послом или које претпостављени не подржава и назначено је да мејл не треба делити са тужоцем. Тужилац сматра да је дискриминисан тиме што му је послодавац на увредљив начин саопштио да напусти фирму, сматрајући да му је на тај начин пре престанка радног односа ускраћена пословна комуникација и могућност да износи своје ставове, и што је спречен да се обрати и захвали најближим сарадницима последњег дана на послу.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев.

Према члану 21. став 3. Устава Републике Србије и члану 14. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода у вези члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију, забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“ бр. 22/09), прописано је да изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиских лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива, на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности, или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима.

Закон о забрани дискриминације у члану 2. став 1. тачка 1. одређује институт дискриминације као неоправдано прављење разлике или неједнако поступање – пропуштање, на отворен или прикривен начин, у односу на лица или групе лица и на чланове њихових породица, које се заснива на њиховом личном својству.

Према члану 16. став 1. истог закона, забрањена је дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, као што су право на рад, на слободан избор запослења, на напредовање у служби, на стручно усавршавање и професионалну рехабилитацију, на једнаку накнаду за рад једнаке вредности, на правичне и задовољавајуће услове рада, на одмор, на образовање и ступање у синдикат, као и на заштиту од незапослености.

Одредбом члана 18. Закона о раду („Службени гласник РС“, бе. 24/05 ... 13/17), прописано је да је забрањена непосредна и посредна дискриминација лица које тражи запослење, као и запослених, с обзиром на пол, рођење, језик, расу, боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање, односно инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима или неко друго лично својство.

Одредбом члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације, прописано је да уколико тужилац учини вероватним да је тужени учинио акт дискриминације, терет доказивања, да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости односно начела једнаких права и обавеза, сноси тужени.

По оцени Врховног касационог суда, правилано су нижестепени судови применили материјално право из члана 2, члана 45. став 2. и члана 16. Закона о забрани

дискриминације и члана 18. Закона о раду, када су одбили тужбени захтев за утврђење дискриминације, накнаду штете и објављивање пресуде у дневном листу, с обзиром да тужилац није учинио вероватним да је тужени учинио акт дискриминације. Наиме, тужени је 26.12.2018. године донео решење о престанку радног односа тужиоцу, 27.12.2018. године је укинут тужиочев налог за електронску пошту, а 28.12.2018. године тужени је обавестио тужиоца да без одобрења директора неће моћи да организује коктел у просторијама компаније. Истог дана су запослени обавештени да је тужиоцу престао радни однос због реорганизације, уз оцену да су активности тужиоца биле потенцијално штетне за компанију, због чега је запосленима дата препорука да се не придружују овим активностима. Међутим, тужени није предузео наведене радње због тужиочевог личног својства, већ оправдано, због нове организације услед које је тужиоцу престао радни однос и у складу са својом пословном политиком и стандардима које је поставио за запослене, чиме се остварују циљеви које прописује закон. Иако оцене и препоруке туженог нису биле повољне за тужиоца, тужени се пре и током отказа није обраћао тужиоцу на увредљив начин и није износио неистините чињенице пред другим лицима у компанији, стављајући тужиоца у неравноправан положај у односу на друга лица. Стога начело једнакости у погледу права из радног односа није повређено, док радње за које тужилац сматра да представљају акт дискриминације нису учињене на начин да вређају част, углед и достојанство личности тужиоца.

Ревизијом тужиоца се опоравила правилност утврђеног чињеничног стања, што у смислу члана 407. став 2. ЗПП, није дозвољен ревизијски разлог, па ревизијски суд ове наводе није посебно ценио.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић